

Bitidningen

**BIODLARNAS
KURSER
ÖKAR**

BIODLARNA

Ett år i Kupan

Januari:

Fjäderverkstaskaderna är borta, endast någon enstaka smällare ljuder ensam i det kylslagna landskapet. Annars är allt tyst.

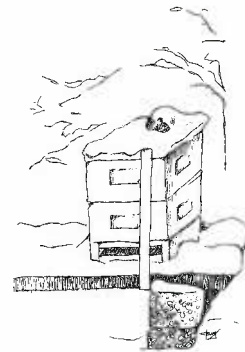
Jag borstar bort snön och lägger mitt ära mot kupan, därinne hör jag ett dolt ljud.

Svaret av tusentals vingar som i en klotform håller sin drottning levande i väntan på vår och värme.

Funderar på om bin kan längta och i så fall hur deras längtan ser ut, och om det är något jag kan göra för dem. Böjer bort en gren som lagt sig mot kupan och granskar ifall jag ser spår av möss, småfåglar eller något annat som försökt ta sig in. Men nej, allt verkar lugnt.

Motstår impulsen att lyfta på locket och tika. Det bästa är att låta dem vara ifred och bara vänta, det är jobbigt att vänta.

Bert Gradin, Wermdö skeppslags bf

Av Biodlare För Biodlare

LP:s Biodling AB

Motorslunga LP:s helautomatiska

Helautomatisk med fyra olika program som kan programmeras var av ett program är förprogrammerat. Justerbar tid och hastighet. Slungorna har dubbla utlopp med nedsänkt plåt i botten för god avrinning för honungen.

Mer info på www.lpsbiodling.se

Vinterrabatten!

Den årliga vinterrabatten är här!
10 % på alla delar till Nackakupan!
Se hemsida för mer info.

[instagram.com/lpsbiodling](https://www.instagram.com/lpsbiodling)

Det självklara valet för biodlare i Sverige

• Service • Kvalitet • Kunskap • Omtanke

www.lpsbiodling.se

[facebook.com/lpsbiodling](https://www.facebook.com/lpsbiodling)

- 4 Stort intresse för kunskap
- 6 Ny skribent - Året i bigården
- 9 Brev från läsare
- 10 Naturligare biodling
- 14 Nya honungsbedömningen
- 15 Nya forskare
- 18 Pollineringsprojekt
- 23 Innehåll 2019 - Bitidningen
- 24 Summering av 2019
- 26 Bihälsa: Statistik
- 28 Krönika
- 29 Almanackan, vi minns
- 30 Marknaden
- 31 Kontakt
- 32 Bibutiken

Redaktör: Mia Karlsvärd

E-post: mia.karlsvard@biodlarna.se

Ansvarig utgivare: Förbundsordförande
Monica Selling,

E-post: monica.selling@biodlarna.se

Bitidningen ges ut i 12 nummer årligen, varav två nr är dubbelnummer. Tidningen utkommer strax före aktuell månad.

Material- och annonsinformation: Se sidan 31.

Nästa manusstopp: den 1 FEBRUARI, alltid en månad före utgivningsdagen.

Tryck: Lenanders Grafiska AB.

Trycks på miljövänligt svenskt papper, G-Print från Arctic Paper, Grycksbo. ISSN 0006-3886

Läs mer på: www.biodlarna.se

Nyårslöfte - avläggare

Vintertid är det lite lugnare för biodlare, ... tror man. Nu ska ramar spikas och trådas, lådor byggas och honung säljas. Kataloger ska kollas för nya inköp och lokaler ska städas och fejas. Dessutom ägnar jag mycken tid åt förbundets tankar om bihälsa.

2021 kommer en ny lagstiftning runt djurhälsa. Vi biodlare kommer att få ökade krav på kunskap och handhavande med våra bin. Hur reglerna exakt kommer att påverka oss vet vi inte i nuläget. Inom förbundet centralt förbereder vi oss och planerar för att kunna erbjuda utbildningsmaterial som motsvarar de nya kraven. När allt är klart kommer det att falla ut på föreningarna att tillse att medlemmarna ges tillfälle att tillsammans med andra delta i utbildningen. Här ligger en unik styrka i vårt förbund. Vi når genom vår organisation av distrikt och föreningar drygt 99% av Sveriges organiserade biodlare. Flera frågor om utbildningsmaterial redan nu och vill komma igång. Använd de böcker vi har till grund- och vidareutbildningen så länge. Vi får tåla oss till ett relevant, bra och uppdaterat material tagits fram.

Ibland kan kvällarna bli för långa och tråkiga utan bin och kupknivar. På internet finns många källor att ösa ur. Vissa är synnerligen informativa och seriösa, på andra sociala medier kan nivån vara avsevärt lägre. Min uppfattning är fortfarande att man ska gå en grund- och om det finns vidareutbildning genom någon av våra föreningar. Men när man vill vidare kan några sidor på exempelvis Youtube vara ytterst intressanta. Om inte annat kan man lära sig att inte alla gör som vi i Sverige, och det fungerar bra för dem. Bara att se olika kupor, ramar, slungor och slöjor är mycket intressant. Vill du ha ett tips, "National Honey Show". Där finns avsnitt med världens främsta föreläsare om olika ämnen, på en lättfattlig engelska. Söker du istället på ordet "biodling" kommer flera svenska sidor där du kan lära dig mer.

Nu har vi ett nytt år. Bästa nyårsloftet är att lova göra avläggare. Själv lovar jag att göra en avläggare för varje övervintrat samhälle! Hur många gör du?

BJÖRN DAHLBÄCK
Ledamot förbundsstyrelsen
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Det är dags att summera lite vad som hänt och händer på utbildningssidan inom Biodlarna.

Från kupor i trädgården
till småskalig näringsbiodlare
Med friska och produktiva bin

Stort intresse för kunskap

Text: LENNART JOHANSSON

För drygt ett år sedan skickade jag en förfrågan till utbildningsansvariga i distrikten för att få reda på de behov och önskemål som fanns på utbildningssidan.

Det resulterade i en rangordnad lista som ser ut som följer:

Fortsättningsutbildning, drottningodling, distansutbildning, valberedningsarbete, bihälsa, föreningsteknik, godkänd biodlare, cirkelledarutbildning, honungsbedömning.

När det gäller fortsättningsutbildning är det även viktigt att föreningarna ser till att det finns mentorer att rådfråga. Att repetera nybörjarkursen och diskutera deltagarnas egna erfarenheter och bolla frågeställningar med en erfaren biodlare räcker gott som fortsättning efter ett år som nybliven biodlare.

I början av 2019 påbörjade jag och Bo Malmsten arbetet med att ta fram ett utbildningsmaterial för rationell biodling. Materialet växte fram under våren och under maj månad utökades gruppen med Leo de Geer och Nils Reppen i Näringskommittén, där Leo idag är ansvarig.

Vi fortsatte att fila på materialet och i slutet av maj bestämde vi oss för att genomföra en första utbildning i ämnet under namnet "Från kupor i trädgården till småskalig näringsbiodlare". Tanken med utbildningen är att den ska vända sig till biodlare som vill växa - kanske upp till 50-60 samhällen.

Efter att jag själv under våren deltagit i en webbsänd utbildning bestämde vi oss för att samtidigt testa online-utbildning som också är efterfrågat.

Utbildningssamordnarna i distrikten

blev utvalda att delta. I mitten på juni genomförde vi vår första webbsända utbildning.

Under sommaren finputsade vi ytterligare på materialet och justerade sättet att sända efter våra erfarenheter från vår första sändning.

I juli-/augustinumret av Bitidningen skrev jag kort om planerna att sända kursen under november och

intresseanmälningarna började strömma in.

Vi bestämde oss för att sända premiärkursen den 6 november. Fram till dagarna innan hade vi fått in cirka 120 intresseanmälningar. Platsen för själva sändningen var i Studieförbundet Vuxenskolans lokaler i Stockholm. Med sammanlagt 90 deltagare varav fyra stycken från Stockholmsområdet som deltog på plats.

Föredragshållare var Leo de Geer och Bo Malmsten. Nils Reppen som tog emot

Föreläsarna Leo de Geer och Bo Malmsten laddar inför sändning.

Lennart Johansson diskuterar upplägget med sändningsteamet.

de frågor som strömmade in från chatt-tjänsten som finns i programmet för webbsänd utbildning.

Vi fick ett fantastiskt gensvar från deltagarna, via den enkät som samtidigt skickades ut, men även positiva reaktioner under sändningen.

Intresseanmälningarna fortsätter komma, därför planerar vi att sända utbildningen ytterligare en gång. Vi planerar även att göra någon form uppföljning och utveckling av materialet.

Resultatet stärkte oss att fortsätta använda det här sättet att nå ut till medlemmarna med utbildningar, information och föredrag. Tanken är inte att ersätta fysiska träffar med detta utan använda denna digitala form endast där vi känner att det passar.

Nästa tillfälle vi ska använda oss av tekniken är när kvalitetskommittén ska presentera de nya honungsbedömningsreglerna. Detta kommer gå av stapeln den 18 januari. Mer om det kan ni läsa i Ingmar Wahlströms artikel här i Bitidningen.

Förbundet växer och i takt med det är efterfrågan på cirkelledare stort. Det gör att jag tillsammans med utbildningsrådet håller på att ta fram en cirkelledarutbildning. När det jobbet är klart kan jag i nuläget inte säga, men det har väldigt hög prioritet, eftersom nybörjarutbildningar snart kommer att starta och kanske i många fall redan har startat.

Eftersom intresset och behovet av ett material i bihälsa och drottningodling är stort är det också något som kommer högt upp på listan.

Kunskap om föreningsteknik och valberedningsarbete är också efterfrågat i förbundet. När det gäller dessa ämnesområden kommer vi inte att ta fram något eget material eftersom Studieförbundet Vuxenskolan är bra på det och bedriver kurser i detta. Så här ser läget ut just nu och jag återkommer längre fram med mer information.

Fyra deltagare var på plats från Stockholmsdistriktet.

Marcus Adolfsson

Marcus Adolfsson är Bitidningens skribent för Året i Bigården 2020. Här berättar han mer om sig själv och sin biodling som just nu är inbäddad i vinterskrud.

Delar med sig av sin kunskap

Årets biodlingssäsong har avslutats. När detta skrivs ligger dimman tät, dagarna är korta, och man har knapast sett solen på över fem veckor.

För ett halvår sedan fick jag frågan om jag var intresserad av att skriva spalten "Året i Bigården".

Som vanligt när det gäller mig, svarade jag Ja omedelbart, utan att tveka en sekund. För en del kanske betungande, men själv ser jag det som en ny utmaning. Chansen att lära sig något nytt, och förhoppningsvis engagera, eller få en nybörjare att känna sig trygg i sin nya hobby.

Tanken är att jag ska berätta lite om min egen biodling, vad jag gör och hur jag resonerar, men också om nyttan med bin, hur man kan hjälpa dem genom att odla blommor och andra växter som ger pollen och nektar. Kanske blir det ett och annat besök i någon bigård när jag tjänstgör som bitillsynsman, eller som cirkelledare i kommande nybörjarkurs i vår.

För mig var inte biodling något självklart. Jag har förvisso alltid varit intresserad av kryp, insekter, grodor. Djur och natur överlag. Men att börja med biodling var inget som jag kom i kontakt med som barn.

Det hela började med en ömmande arm. Överansträngning i muskulatur pga. för mycket klippning av fruktträd. Sjukgymnasten som jag hade kontakt med, påpekade att jag borde hitta en annan hobby, som kanske inte sliter på kroppen på samma sätt.

Jaha, då får man fundera på det. Hur skulle jag förklara detta för mina kunder. Jag som alltid säger, "javisst, det fixar jag". Går det bra i nästa vecka?

Jag beklagade mig för en god vän. Och fick tipset – Du kan ju börja med biodling! Det är jättekul!

VA! Jag?

Jag kan ju inget om biodling.

– Äsch, du går en nybörjarkurs bara.

Det fixar du.

Sagt och gjort.

Tog kontakt med Linköpings biodlareförening, anmälde mig till nybörjarkurs. Och vips så stod jag där med bin. Resten kan ni säkert räkna ut, ett blev två, som helt plötsligt blev 4. Sen kom kall vinter 2010-2011. Alla samhällen dog. Men efter det har jag lärt mig mycket av att lyssna, och att lära av mina egna och andras fel.

I dag har jag 8 samhällen och på dessa producerar jag 2-4 avläggare/ säsong, som jag sedan säljer till nybörjare i föreningen. Den honung som slungas säljs direkt till privatpersoner, men också till mindre butikskedjor. Vi står ibland på marknader för att marknadsföra och sälja vår honung. Andra köper hela sin årsförbrukning på en gång, och den honungen levereras från september till december.

Under våren 2019, fick jag möjlighet att utbilda mig till Bitillsynsman. Ett oerhört intressant, fördjupande och lärorikt arbete, och framförallt får jag kontakt med många biodlare, som egentligen är det roligaste. Provtagning och adminis-

tration i all ära, men en pratstund om bin avdramatiserar det mesta.

Vi, som består av mig själv, sambo Björn, våra tre hundar och en katt, bor på en gård, 2 mil sydväst om Linköping. Precis i gränstrakten där skog övergår i slättlandskap.

I min mening en ypperlig plats för biodling. Här finns ängar, hagmark, skogsmark och växelbruk. Vall och raps varvas med sädeslag. I öster finns ekologiskt lantbruk, och i sydväst och norr konventionellt. Gården är gammal och vi har en gammal trädgård med många fruktträd, lökväxter, örtagård, och stort växthus där vi odlar penséer och sommarblommor. Runt omkring finns lönn, lind, ek och växter som hör skogsbyn till. Ett paradiset för bin, som oavsett sommarväder, hittar nektar på ett eller annat sätt.

Sedan jag själv började med bin 2008-2009, har vi sett en förändring. Vi har mycket mer blomning i våra hagar, vi har fått otroligt mycket finare frukt, och på något konstigt oförklarligt vis, har antalet humlor och solitär bin, av olika sorter, ökat markant. Jag får känslan av att de gynnar varandra.

I bigården händer just inget nu. Jag går en eller ett par gånger i veckan dit och lyssnar, kollar om jag ser spår av möss och talgoxar. Hämtar material som ska kokas eller rengöras, eller för att hämta ramar som ska få mellanväggar.

Jag är ganska ihärdig med att få saker gjort, förberedelser inför kommande säsong. Vad behövs? Hur mycket?

För efter jul, då brukar vi gå i ide. Vi ser på tv, läser böcker och eldar i kachelugnen. Planerar för vår och sommar, och kanske drömmer jag mig bort till kommande säsong nyslungade honung, med jordgubbar och glass. Om vädret tillåter, så kan det även bli en skidtur.

När detta trycks och distribueras, är vi, eller är på väg in i ett nytt år och om någon månad är det dags för rensningsflygning. Märkligt nog, har mina bin alltid varit ute någon gång mellan 7-15 februari, men detta tänkte jag återkomma om.

MARCUS ADOLFSSON

–Jag ska berätta lite om min egen biodling, vad jag gör och hur jag resonerar, men också om nyttan med bin, hur man kan hjälpa dem genom att odla blommor och andra växter som ger pollen och nektar, säger Marcus Adolfsson, 2020 års skribent för Året i bigården.

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

KUPFEST VECKA 5-10

Finns i formaten:
Lågnormal & HLS

I KUPFEST INGÅR

- » 1 st Nätbotten
- » 1 st Flusterförminskare
- » 1 st Musskydd till ovan
- » 2 st Skattdådor
- » 20 st Trådade ramar
- » 1 st Tak
- » 1 st Täckskena
- » 1 st Spärrgaller

PRIS: 1 195 :-

Uppdaterad! Nu ingår vår nya botten

Artikel nr: 10-E

NYHET! PREMIUM LÅDA

- » Formgjutna plastkanter i hårdplast
- » Ingjutna rambärarlister
- » Nydesignade handtag
- » Djupare handtag för bättre grepp

Byte till Premium låda

Pris: 30 :- / låda

* Priset avser mellanskillnad för standard låda och premium låda.

Priser inkl. moms, exkl. frakt.

KUPFEST MED FLEXIKUPAN VECKA 5 - 10

Behöver ni vår katalog till bikurser? Vänligen kontakta oss.

SÖDRA VÄTTERNBYGDEN

”Vi har på vårt årsmöte avtackat Södra Vätterbygdens första kvinnliga ordförande Ingrid Svalander. En redig föreningsmänniska som tänker på andra och försöker vara rättvis och som har haft en demokratisk och lyssnande arbetsstil. Hon har dubblat nybörjarkurserna när det har behövts och medlemsantalet har ökat med ca 50% under hennes tid. Ingrid kommer att ingå i den nyvalda styrelsen som ledamot.

Krister Linnell tar över ordförandeskapet med ett förflutet i SBR-styrelsen, Svensk Honungsförädling och Södra Vätterbygdens tidigare styrelse. Han är nu en glad pensionär med tid och engagemang att leda föreningen mot nya mål.

Plast i biodling

I ett brev till Bitidingen skriver Mats Norrby, Väskinde, Gotland om sina tankar kring plast.

Miljödebatten handlar i nuläget om två stora områden. Det första är förstas klimatfrågan och det andra är plastanvändningen. Jag håller mig till det senare nämligen plastanvändningen. Larmrapporterna avlöser varandra om plastens farligheter på många olika områden. Det mest skrämmande är förstas mikroplasterna i våra världshav. Det spekuleras: att i en snar framtid finns det mer plast än fisk i haven. Rapporter finns också om dagis och förskolor som rensar ut farliga plastleksaker.

Papperspåsar gör comeback och ges som komplement när vi handlar frukt och grönt i våra mataffärer. En del länder förbjuder plastpåsar. Den senaste larmrapporten handlar om användningen av köksredskap som kan vara cancerframkallande. Mer om detta nedan.

Jag vet inte om jag missat något men jag förundras av att det är så tyst om plastanvändningen inom vår egen

näring biodlingen. Plast i biodlingen är förekommande på flera olika nivåer som i kupor och lådor dvs binas bostad och matförråd. I slungrummen i form av kärl och redskap. I honungslager i form av förpackningar.

KRAV har bestämmelser att minst hälften av binas bostad skall vara av naturmaterial som då utesluter att man kan ha tex plastramar om man är KRAVbiodlare och har bottnar och lådor i plast. Tycker nog att här borde det vara nolltolerans.

Rapporten att rensa ut plast bland våra hushållsredskap, tyckte att vi i första hand skulle rensa bort prylar av svart plast för att dessa kan vara cancerframkallande. De innehåller något som heter anilin. Mina kemikunskaper är alltför grunda för att jag skall veta vad detta är. Vad jag däremot vet är att finns biamar som är gjorda av svart plast. Jag hoppas verkligen att det inte är samma sorts plast som vi rekommenderas att ta bort bland våra köksredskap.

Jag tror att det framgår mellan raderna att jag inte gillar plastanvändning i biodlingen. Hur har jag det då det själv

med plast i min biodling som för övrigt är placerad på Gotland. Jo det finns kvar en del även om mycket är utrensat. Mina lådor är av skivmaterial (träbas) som är isolerade i väggarna med frigolit. Många lådor börjar bli dåliga så dessa repareras nu genom att utsidan på lådan byts ut och samtidigt ersätts isoleringen med annat material just nu stenull men jag har funderingar på halm eller varför inte ull från gotländska får. I slungrummet är det mesta rostfritt och glasburkar gäller för honungen. Jag tror att många biodlare känner att man sköter sin avfallshantering och därmed inte belastar miljön med plast eller att biodlingens litenhet totalt gör att det inte har någon påverkan på miljön. Det kan så vara men jag tror inte att det är det som är poängen. Bin och honung har en status som hälsosam och närande för människa och miljö. En vidlyftig användning av plast i vårt umgänge med bina skadar denna så viktiga image om honung och bin. I undervisningssammanhang bör plastanvändning vara minimerad.

Mats Norrby
Väskinde, Gotland

NATURLIGARE BIODLING

I samband med Biodlingsföretagarnas årskonferens i Sunne den 22 februari 2020 föreläser Erik Österlund om "Naturligare Biodling".

Så som bina gärna väljer själva

Uttrycket "naturlig biodling" kan uppfattas som en motsägelser. Eftersom bin som lever "naturligt", "vilda", inte sköts av biodlare. Därför kallar jag den botten jag beskriver här för "naturligare", det vill säga närmare det naturliga, så som bina gärna väljer själva.

Om bin får välja själva hur de ska leva, väljer de en utformning av sitt liv som de anpassats till under lång tid och därför lyckats bäst med då det gäller att leva ett livskraftigt och hälsosamt liv där de överlever bra och förökar sig framgångsrikt. Det är så det naturliga urvalet fungerar.

Tom Seeley har myntat begreppet "darwinian beekeeping" (darwinistisk biodling)

Han beskriver ett antal skillnader mellan hur biodling vanligen förekommer idag och hur bin ofta själva väljer att leva. Detta beskrev han redan 1976 tillsammans med Roger Morse.

En bisvärm kan välja många olika slags platser att bosätta sig på. Dessa kan skilja sig åt mycket. Detta visar på binas anpassnings- och överlevnadsförmåga. Det är denna anpassningsförmåga som gör det möjligt för oss att hålla bin på ett lättare sätt än om vi skulle vara tvungna att till exempel hålla bin högt uppe i träden i stockar, som man gör på olika håll i Afrika.

Denna anpassningsförmåga gäller inte bara bin, utan alla djur som vi håller som husdjur och som hjälper oss i vår

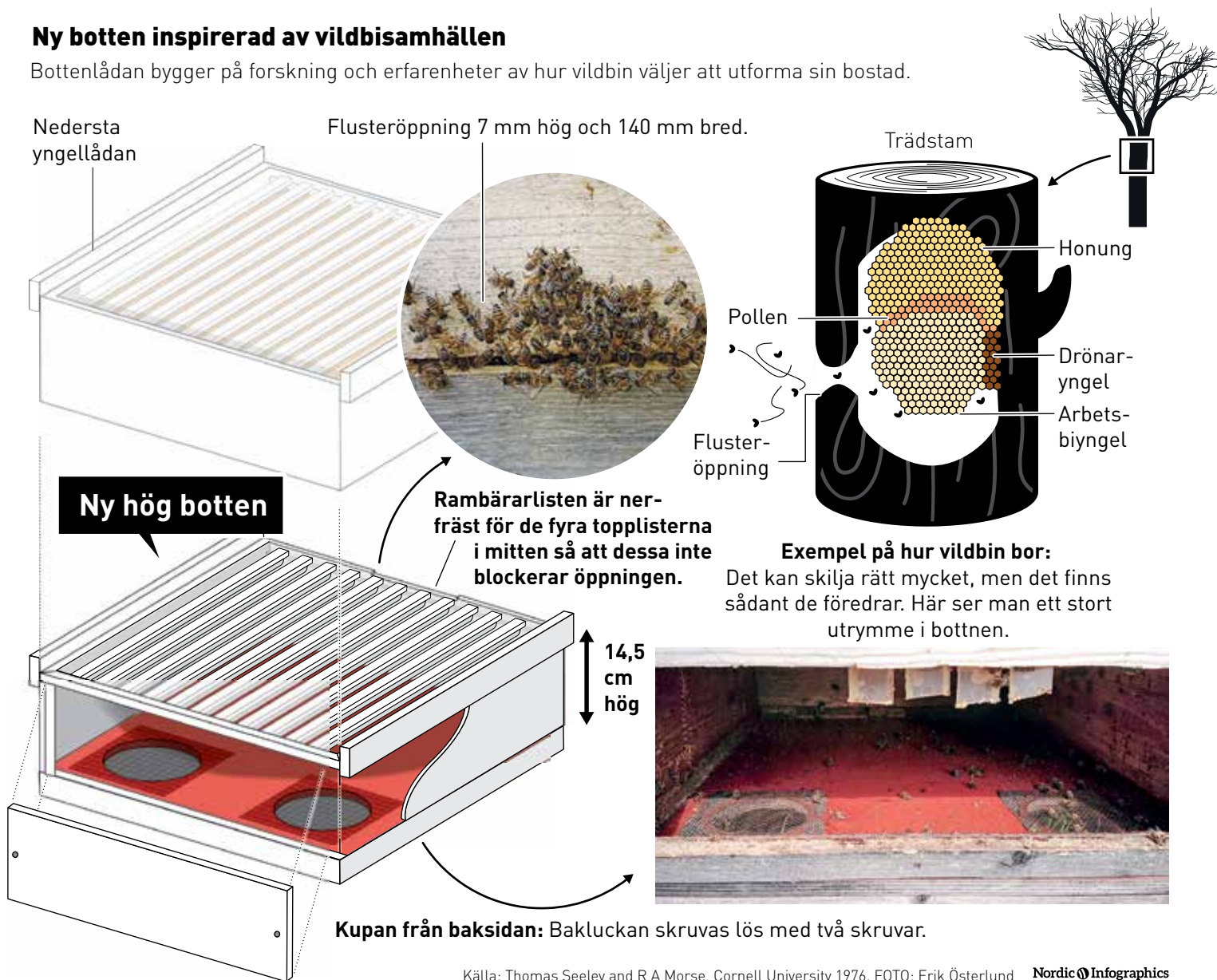
egen överlevnad. Om vi utnyttjar denna anpassningsförmåga hos djuren för att passa oss för mycket, kan det göra deras liv mindre hälsosamt och mindre livskraftigt. Detta kan få till följd att hela ekosystem och vårt eget liv påverkas negativt, eftersom allt i naturen hör ihop.

Därför är det viktigt att lära sig hur djuren lever själva under naturligare förhållanden så att vi kan utforma husdjurs livsvillkor till att likna detta tillräckligt mycket så vi hjälper dem att leva ett livskraftigt liv. Vi lever då i samspel med dem som är positivt för oss alla och inte på ett sätt som skulle kunna få till följd deras och sedan vår egen undergång.

I sin beskrivning av darwinistisk biodling anger Seeley ett antal skillnader mel-

Ny botten inspirerad av vildbisamhället

Bottenlådan bygger på forskning och erfarenheter av hur vildbin väljer att utforma sin bostad.

Källa: Thomas Seeley and R A Morse, Cornell University 1976. FOTO: Erik Österlund Nordic Infographics

lan vanlig biodling idag och vilt levande bisamhället.

Han skriver också att det säkert finns fler skillnader än han har tagit upp. Och det gör det. Den bostad som en bisvärm oftast väljer enligt Seeley och Morse är en ihålig trädstam. Ingången är oftast liten och placerad en bit upp från botten på hålligheten.

Han föreslår ett antal åtgärder för att en biodling mer skall likna vilt levande samhällen. Jag skulle nog inte prova allt han föreslår. Jag tänker inte heller här gå igenom hans förslag. Istället fokuserar jag på ett par saker som han inte tar upp.

Seeley nämner inte binas kakbygge. I vilt tillstånd bygger de utan mellanväg-

gar, med varierande cellstorlekar där den genomsnittliga storleken (5,1mm) är mindre än den som är vanligast förekommande i dag.

Tom Seeley jämför inte hela utformningen av en bikupas botten med ett vanligt utseende på en vild bibostads nedre del. Man kan lätt konstatera att en vild bibostad aldrig har en botten så som den med variationer ser ut hos bikupor. En bikupebotten har ofta en stor flusteröppning (det nämner Seeley). Avståndet från bottenlisterna på den nedersta lådans ramar till en bottenskiva är ofta 10-20 mm.

Hos ett trädsmhälle är flusteröppningen liten (som Seeley nämner), ofta förminskad med hjälp av propolis. Avstån-

det från kakbygget till botten kan vara 10 ggr så stort som hos en bikupa, dvs 100-200 mm.

Radim Gavlovsky är medlem i Hallsbergs bf. I sitt intresse för hur vilda bisamhället lever har han utformat några bikupor så att de mer liknar vilda bins bibostäder, skött dem så att de mer fått sköta sig själva (t ex låta bli att skörda honung och ge socker).

Han placerade flustret mellan låda 1 och 2, dvs ca 16,5 cm från botten (lådorna är s k ¾-langstroth-lådor = medium langstroth-lådor). Låda 2 fick bara toppplister och bina har fått bygga yngelrummets kakor ner i låda 1 om de velat. En del har gjort det, andra inte. På baksidan av låda 1 tog han upp en stor inspektionslucka.

Bottenlådan försågs med toplister. Tungspatlar limmades fast på undersidan i ett spår och penslades med flytande vax.

Bina städade hela bottenlådan väl, trots att de får bära skräp upp till flustret och ut. Bottenlådan blir ett buffertutrymme som kan användas på olika sätt.

Baklucka skruvas lös med 2 skruvar

En stor baklucka kan öppnas och man kan lätt städa bottnen på våren om det skulle behövas. Man kan placera nedfallsbrickor för varroakvalster. Kanske skörda rent vax byggt utan mellanväggar.

Flusteröppningen är 7 mm hög och 140 mm bred. Bakhörnen på bottenkivian försågs han med små nätförsedda ventilationsöppningar. Kuporna har tät topp så ventilationen har nog oftast skett nerifrån nathålen och upp genom flustret.

Radim har haft några sådana här kupor ett antal år nu. Han har noterat några intressanta saker.

► Flustren har aldrig haft en tendens till att täppas igen av döda bin eller is och snö.

► Det har aldrig varit stora mängder kondensfukt i kuporna.

► Det har aldrig förekommit annat än små mängder med döda bin på bottnen efter vintern.

► Bottenkivorna har alltid varit jämförelsevis torra.

► Bottenkivorna har alltid varit välstäddade, trots höjden upp till flustret.

► Bina har haft lätt att försvara sin bostad mot getingar och andra bin.

► Samhällena är musskyddade året runt.

Inspirerad av Radim fräste jag ut en 7 mm hög och 140 mm bred flusteröppning i övre delen på 10 st av mina kvadratiska låglangstroth7halvdadant-lådor (= shallow langstroth, 14,5 cm höga) för 12-13 rammar. Istället för att bina skulle få bygga fritt neråt om de valde det, styrde jag det med toplister i bottenlådan. Jag limmade tungspatlar (glasspinnar) i ett spår i listen och penslade flytande vax på dessa så att ev kakor skulle byggas helt efter dessa anvisningar. På så sätt blev det också ett slags spaltgolv vid flustret som kanske inte är en nackdel. Jag placerar ramarna i s k kallbygge med ändarna mot flustret. Därför fräste jag ner för fyra lister i mitten närmast flustret så att ramändarna inte skulle blockera ingången.

Jag placerade bottenlådan på min vanliga botten, men stängde den vanliga stora flusteröppningen helt. Bakhörnen på min vanliga botten har nätförsedda ventilationsöppningar med 10 cm diameter. På baksidan av bottenlådan togs en lucka upp som lätt kunde lossas med två skruvar och en skruvdragare. En kniv behövdes också för att lossa luckan. Bina överraskade mig med att noggrant ta hela bottenutrymmet i besittning och täta springorna i luckan med propolis.

Jag har använt sådana här bottenlådor på 10 samhällen under hela säsongen och kan konstatera följande.

- Bottenskiivorna har alltid varit välstädade, trots höjden upp till flustret.
- Bina har haft lätt att försvara sin bostad mot gtingar och andra bin.
- Det har inte varit problem för starka samhällen att samla lika bra skörd som starka samhällen på konventionell botten med stora fluster.
- Under heta sommarkvällar har framsidan på dessa kupor inte varit täckta med dragbin som inte velat gå in i kupan.
- Det har inte varit problem för bina att ta sig in och ut ur kuporna.
- Ingen av dessa samhällen har svärmat. Detta har säkerligen också andra orsaker. Jag ser det som en fördel. De bästa samhällena kommer istället nästkommande år att "konstsvärmas", dvs få reproducera sig och mata upp egna drottningar. Dessa får para sig i bigården. Vi samarbetar om ett stort "renparningsområde" i föreningen.

1. <https://www.naturalbeekeepingtrust.org/darwinian-beekeeping>

2. https://www.researchgate.net/publication/269996264_The_nest_of_the_honey_bee_Apis_mellifera_L

3. Naturliga cellstorlekar, Österlund, E., Bitidningen 2019, sid 24-25. eller <http://elgon.se/cellstorlekar.html>

TEXT OCH BILDER: ERIK ÖSTERLUND

GRAFIK: NILS K REPPEN

Spärrgaller

Gamla flustret är stängt

Stora bistarka samhällen fungerade bra, liksom små. Ingen av de 10 samhällena som hade denna typ av botten 2019 svärmat. Den största anledningen till att samhällen inte svärmar är dock att då nektardraget är starkt förse dem lådor med många utbyggda tomma ramar strax innan de behöver dem.

Smaken lyfts i Biodlarnas nya honungsbedömning

Vi har hittat en ny form där vi moderniserat vårt system för bedömningen av den svenska honungens kvalitet.

Honungsbedömningen har funnits länge som verktyg för medlemmarna i Biodlarna. De lokala föreningarna använder bedömningen för att säkerställa att honungen som konsumenten köper är av god kvalitet. Nu har kvalitetskommittén arbetat fram ett nytt fräscht underlag som vill lyfta fram den lokala honungens unika egenskaper, som smak, lukt och konsistens, utan att för den skull gradera vad som är de bästa eller sämsta egenskaperna.

–Det viktiga är att få fram att en honung kan variera i alla dessa egenskaper beroende på växtplats, säsong och dragväxter. Det gör att vi kan få ett brett spektrum av honungar i både smak och nyans, säger Ingmar Wahlström vice ordförande i Biodlarna och sammankallande för kvalitetskommittén i förbundet.

Biodlarnas mål har varit att lyfta fram det lokala och det unika med en småskaligt hanterad honung.

Han säger också att Biodlarna är övertygade om att detta är rätt väg att gå i en tid

HONUNGSBEDÖMNING

Inom biodlingen har det länge funnits en honungsbedömning på föreningsnivå för att kontrollera att biodlarna kan behandla honung på ett riktigt sätt. En behandling, som ska resultera i en honungskvalitet som ska uppfylla ett antal krav på renhet, konsistens, vattenhalt, lukt, smak, färg och även krav på förpackningen.

Varje biodlarförening genomför årligen en bedömning av inlämnade honungsprov från medlemmarna. Denna bedömning sker enligt Biodlarnas honungsbedömningsreglemente.

Godkänt resultat vid honungsbedömningen är ett krav för få köpa Biodlarnas välkända etiketter.

då allt fler efterfråga lokala produkter.

–När kunden känner sin leverantör kan man lita på att det faktiskt är honung i burken man köper, säger Ingmar Wahlström.

Givetvis finns kontrollen av lagkraven kvar, men fokuset i det nya reglementet ligger på att beskriva varje honungs karaktär. Målet har varit att skapa kortare banor

mellan oss som producenter och konsumenterna. Det innebär också att behovet av kontrollorgan och certifieringssystem minskar.

–Mindre byråkratiskt krångel och mindre kostnader både för konsument och producent, menar Ingmar Wahlström.

Detta är något som skiljer den lokalt hanterade honungen från den som kommer från större leverantörer.

Hur ska detta genomföras?

–Vi börjar med en utbildningsgenomgång till kommande säsong. Vårt mål är sedan att det inom en två-tre års period ska finnas minst en utbildad honungsbedömning, med längre utbildning i alla våra 270 lokala föreningar i landet, berättar Ingmar Wahlström.

För att klara detta kommer det att behövas en gedigen utbildningsinsats hos alla lokala föreningar inom Biodlarna.

–Vi är stolta över vår honung. Med den nya honungsbedömningen höjer vi statusen ytterligare för vår svenska lokalt producerade honung, säger Ingmar Wahlström.

MIA KARLSVÄRD

Två nya forskare i honungsbigruppen på SLU

Sepideh Lamei och hennes handledare Eva Forsgren och Joachim de Miranda. Bild: Jenny Svernås-Gillner, SLU

En av de viktigaste uppgifterna inom akademien är att producera nya forskare.

De stannar kanske inom universitetsvärlden eller tar med sig sina kunskaper och färdigheter, sin fantasi och kreativitet till andra forskningsinstitut inom den privata eller offentliga sektorn. Dessa unga forskare är livsnerven i den forskning och innovation som krävs för att lösa dagens och framtidens problem.

För fem år sedan, år 2014, hade vi för månen att inleda en spännande resa tillsammans med två unga, smarta och entusiastiska studenter - Sepideh Lamei och Srinivas Thaduri. I oktober i år firade vi framstegen med Sepidehs doktorspromotion och Srinivas framgångsrika försvar av sin avhandling. All denna framgång baserades på gedigen och innovativ forskning. De kombinerade befintliga kunskaper med egen kreativitet för att ställa nya frågor, formulera hypoteser för att sedan testa dessa med noggrann experimentell design, planering, organisation, samordning, genomförande, analys och tolkning. Ett successivt ökat egenansvar under alla dessa steg bidrar till att förvandla en student till oberoende forskare.

Vad har Sepideh och Srinivas kommit fram till i sin forskning?

Sepidehs arbete var en fortsättning på tidigare arbete från vår forskargrupp som i laborietester visat att mjölksyrabakterier från binas honungsmage minskar utvecklingen av amerikansk yngelröta (AY) i honungsbilaver. Sepideh kunde visa att de ämnen som utsöndras av mjölksyrabakterierna inhiberade upp-

förökningen av AY-bakterier, men inte påverkar bakteriesporernas "grobarhet". Sepideh visade också att tillskott av levande mjölksyrabakterier i fodret inte minskade symptom på AY eller mängden bakteriesporer bisamhällen, och, förvånansvärt nog, att AY-infektion var förknippad med högre mikrobiell mångfald i bisamhällen.

Srinivas arbete var också en fortsättning på tidigare arbeten från vår grupp. Dessa arbeten har visat att de berömda Bond-bina på Gotland har ökad motståndskraft inte bara mot varroa, utan också mot vissa virusinfektioner. Vilket kan ha varit en del av deras förmåga att överleva under åren. Srinivas upprepning av detta experiment bekräftade Bond-binans resistens mot säckyngelvirus, men inte mot Deformed wing virus (DWV), Black queen cell virus (BQCV) och Lake Sinai-virus eller Apis rhabdovirus. Det visade sig också att det fanns unika skillnader i bakteriesammansättningen mellan Bond-bin och "icke-resistenta" bin.

Laborieexperiment visade även att varroa-resistenta bin från Sverige, Norge, Frankrike och Nederländerna var lika mottagliga för infektion med DWV eller Acute bee paralysis virus (ABPV) som icke-resistenta bin, men var mycket mindre benägna att dö av dessa infektioner.

Mer detaljerade resultat från de olika experimenten kommer att kommuniceras i samband med att de publiceras i vetenskapliga tidskrifter. De som är intresserade av att få ta del av den fullständiga historien redan nu kan få avhandlingarna i pdf-format genom följande länkar, eller i papperskopior (så länge de räcker.) genom att skicka en e-post till oss.

Sepideh's thesis: <https://pub.epsilon.slu.se/15460/>

Srinivas' thesis: <https://pub.epsilon.slu.se/16331/>

JOACHIM R. DE MIRANDA,
joachim.de.miranda@slu.se
EVA FORSGREN
eva.forsgren@slu.se
Institutionen för Ekologi,
Sveriges lantbruksuniversitet

Srinivas Thaduri och hans handledare Joachim de Miranda, Barbara Locke och Olle Terenius. Bild: Anna Lundmark, SLU

VÄLKOMNA TILL KONFERENSEN FÖR BIODLINGSNÄRINGEN 21-23 FEBRUARI 2020 PÅ SELMA SPA I SUNNE, VÄRMLAND

Biodlingsföretagarna kan som vanligt erbjuda ett brett program med kunniga föreläsare från ett flertal länder och en intressant utställning. Vi samarbetar med Jordbruksverket, Svenska Bin, Pollinera Sverige, LRF och SLU för att ge största möjliga utbyte av konferensen. Nytt för i år är att vi även kan erbjuda medföljande utflykt till Mårbacka och spabehandling på Sveriges första riktiga spahotell.

Jordbruksverkets konferens

Fredagen den 21 februari

09.30 Kaffe

Beredskap för nya och gamla skadegörare – Jordbruksverkets del

10.00 Välkommen, introduktion.

10.10 Ny bishälsoanställd – vad vill han?
Björn Gustavsson, SJV

10.20 Biologiska hot mot pollinatörer
– Slutrapport till MSB.
Thorsten Pedersen, SJV

10.40 Nya statliga medel till pollinerande insekter – vad diskuteras?

Ur Nationella honungsprogrammet

11.00 Pollinera Sverige – ett högaktuellt ämne.
Anna Lind Lewin, Pollinera Sverige

11.20 Hur kan den framtida rådgivningen inom biodlingen utformas?
Magnus Ljung, SLU

11.40 Internationellt samarbete och planerade internationella mötet i Norden/Sverige.
Thomas Dahl, BF

12.00 Lunch

Ur Nationella honungsprogrammet, forts.

13.00 Honungsmarknaden, kvalitet och ursprung – ett ökande problem.
Honungsringen, Etienne Bruneau

13.20 Varför ska vi lagra data om bisjukdomar?
Eva Forsgren, SLU

13.40 Finns det särskilda problem eller fördelar med biodling i Norrland?
Natuschka Lee, Umeå Uni.

14.00 Kan raps ge dåliga honungsskördar?
Sandra Lindström

14.20 Kaffe

Innovationer och nytänk

15.00 Hur ser exportmarknaden ut för svensk honung?
Mats Olofsson, BF

15.20 Beebase and conditions for beekeeping in the UK.
Margaret Ginman

15.40 Honey rocket samt förutsättningarna för biodling i Finland.
Bjarne Bruce

16.00 VSH-projektet.
Richard Johansson, SBR

16.20 Bee-scanning och the Swarm – Ett nytt forsknings- och kunskapscenter.
Björn Lagerman

17.00 Avslutning

Biodlingsföretagarnas konferens

Lördagen den 22 februari

08.00 Frukost

09.00 Årsmöte

11.00 Exportprojektet/My Swedish honey
BF/Svenska Bin

12.00 Lunch

13.00 Yrkesbiodling med bredd i Kanada
Miel Fontaine, Quebec, Kanada

14.00 Honung! Kvalitet, marknad, förfalskning – vad gör COPA i Europa och Apimondia i världen.
Etienne Bruneau, Apimondia/COPA

15.00 Kaffe

15.30 Norskt storprojekt för varroafri biodling.
Melissa Oddie, Terje Reinertsen

16.30 Beescanning utvecklingen.
Björn Lagerman

17.00 Finsk Yrkesbiodling.
Mårbacka bigårdar, Finland

17.30 Naturlig biodling.
Erik Österlund

19.00 Konferensmiddag
Yrkeshögskolan utexaminerar!

Medföljande:

Lördag

10.00 Buss till Mårbacka med guidning

14.00 Spabehandling

Biodlingsföretagarnas konferens

Söndagen den 23 februari

08.00 Frukost

09.00 SLU, Aktuell verksamhet, virustolerans och resistens hos Bondbina.
Eva Forsgren, Joaquim de Miranda

10.00 Yrkesbiodling England, en klassresa.
Margret Ginman, BeeFarmer

10.30 Yrkesbiodling Norge.
Jens Marten, Nybøle

11.00 Skånska Honungs kooperativet.
Marie Backman, BF m.fl.

11.30 LRF Samköp, Svensk märkt, Sigill. LRF

11.45 Europeisk fokusgrupp Bihälsa och hållbar biodling.
Lotta Fabricius-Kristiansen, projektledare

12.00 Lunch

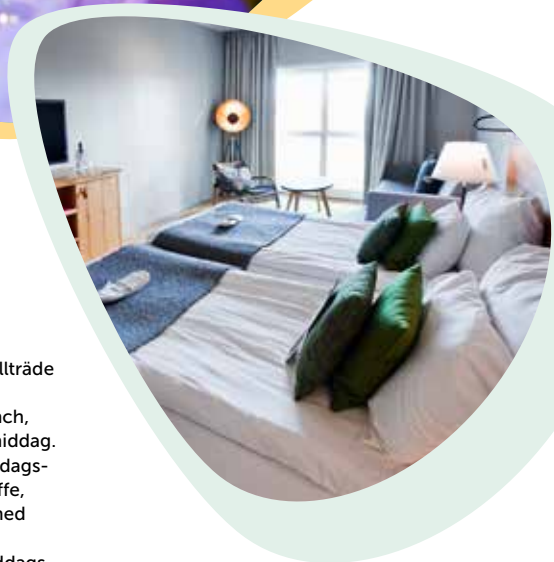
13.00 Workshop 1 (Teori)
Biodlingsföretagande, Företagsform, inriktning och affärsidé, finansiering.
Organisationer och föredragshållare

14.00 Workshop 2 (Praktik)
Insatsvaror & Maskinutrustning – Hur får man logistiken att fungera och hur väljer man rationell utrustning.
Organisationer och föredragshållare

15.00 Sammanfattning och avslutning

Programmet är preliminärt och kan ändras/kompletteras fram till konferensen.

GÖR DIN BOKNING PÅ
www.biodlarkonferensen.se

FRÅGOR OCH FUNDERINGAR
info@biodlarkonferensen.se

I SAMARBETE MED

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Konferenspaket Selma Spa

BOKNINGSPAKET 1

Fredag–Söndag

Paketet innehåller förutom tillträde till samtliga föreläsningar:

Fredag: Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika, 2-rätters middag.
Lördag: Frukostbuffé, förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagskaffe, 3-rätters konferensmiddag med underhållning.

Söndag: Frukostbuffé, förmiddagskaffe, lunch.

Del i dubbelrum: 4430 SEK

(varav moms 630 SEK)

Enkelrum: 4800 SEK

(varav moms 637 SEK)

BOKNINGSPAKET 2

Fredag–Lördag

Paketet innehåller förutom tillträde till samtliga föreläsningar fredag och lördag:

Fredag: Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika, 2-rätters middag.
Lördag: Frukostbuffé, förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagskaffe.

Del i dubbelrum: 2515 SEK

(varav moms 323 SEK)

Enkelrum: 2740 SEK

(varav moms 345 SEK)

BOKNINGSPAKET 3

Lördag–Söndag

Paketet innehåller förutom tillträde till samtliga föreläsningar lördag och söndag:

Lördag: Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagskaffe, 3-rätters konferensmiddag med underhållning.
Söndag: Frukostbuffé, förmiddagskaffe, lunch.

Del i dubbelrum: 2860 SEK

(varav moms 320 SEK)

Enkelrum: 3085 SEK

(varav moms 345 SEK)

BOKNINGSPAKET 4

Fredag

Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika.

395 SEK (varav moms 320 SEK)

BOKNINGSPAKET 5

Lördag

3-rätters konferensmiddag.

600 SEK (varav moms 62 SEK)

BOKNINGSPAKET 6

Fredag–Lördag

Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagskaffe.

Entré lördag.

930 SEK (varav moms 140 SEK)

BOKNINGSPAKET 7

Söndag

Entré, förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika.

600 SEK (varav moms 62 SEK)

BOKNINGSPAKET 8

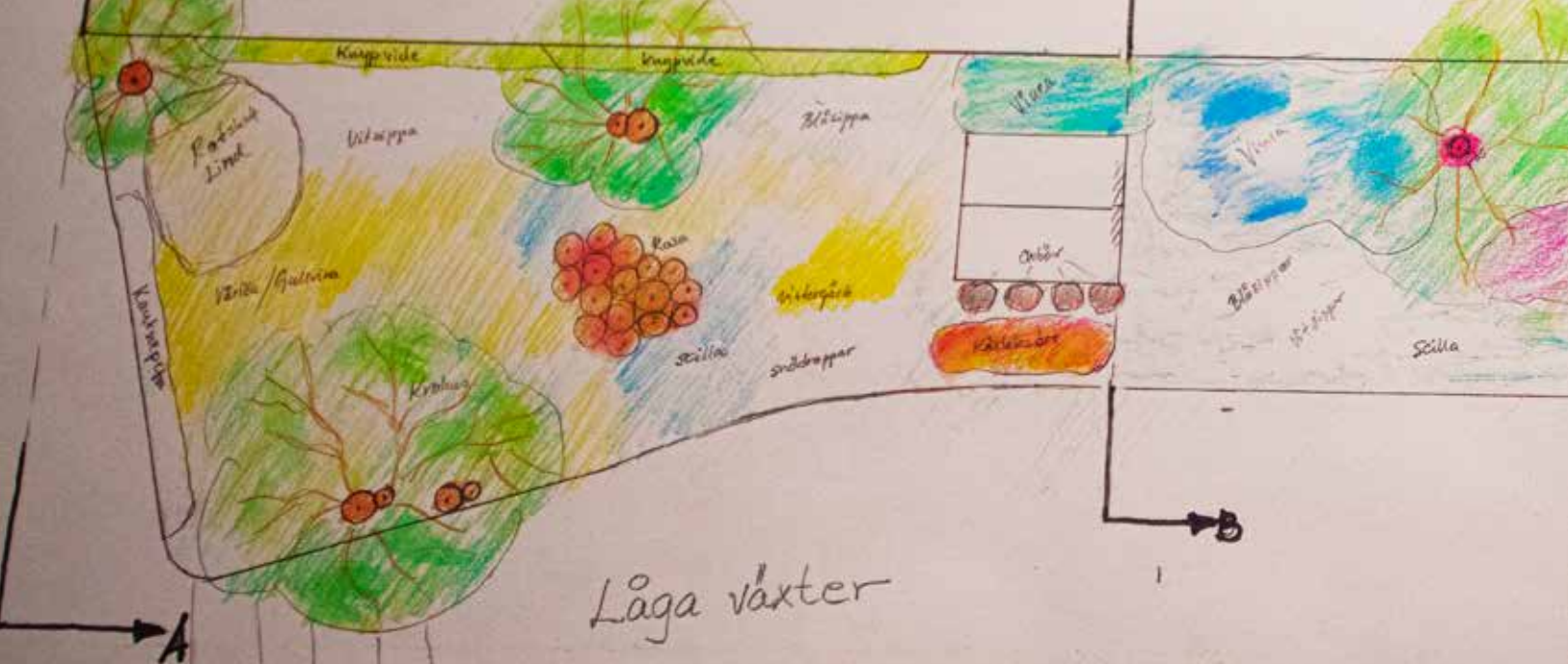
Extra natt torsdag–fredag inkl. frukostbuffé.

Enkelrum: 1200 SEK

(varav moms 102 SEK)

Dubbelrum: 950 SEK/person

(varav moms 81 SEK)

Förr betade Kungens får på Gärdet. Nu blir Gärdersgatan ett bra exempel och en vägledning till andra kommuner. Den ska visa på smarta ter för djur inklusive insekter, nu skapar vi andra exempel, säger Lasse Hellander.

Gärdesgatan - en ny

Ett unikt pollineringsprojekt för stadsmiljö har tagit sin början mitt i världens första nationalstadspark i centrala Stockholm, Kungliga nationalstadsparken.

Lasse Hellander, biodlare med lång erfarenhet, utbildad trädgårdsmästare med mer än 50 år som ekologisk odlare samt trädkirurg är byggladare för projektet som ska invigas sommaren 2020.

Vi träffas vid Sveriges Radio. Granne med Gärdesgatan där projektet för pollinerare växer fram. Här tar Hasse Carlson, miljösamordnare på Sveriges radio emot.

Initiativet togs av Stockholms kommuns Östermalms/Norrmalms parkförvaltning som också sköter området. Delar av Gärdesgatan ägs av Sveriges radios fastighetsförvaltning.

-Vi ser detta som ett viktigt projekt för en hållbar framtid. Utan insekter och bin inga grönsaker, säger Hasse Carlson.

-Bina är en del av vårt miljöarbete på Sveriges radio, berättar Hasse Carlson, miljösamordnare, Sveriges radio.

Gärdesgatan som har en sträcka på cirka 700 meter ska planteras för att på bästa möjliga sätt ge en egen gynnsam väg för pollinerare.

Lasse Hellander har arbetat fram förslaget på hur gatan ska utformas. Han vecklar ut en ritning som inte ser ut som någon vanlig ritning.

Den är en lång färggrant tilltalande akvarell som visar hur Gärdesgatan ska se ut.

-Man måste se detta i ett ekologiskt samband - insekter, människan, naturen, förklarar Lasse Hellander, byggladare för Gärdesgatanprojektet.

-Tanken är att gatan ska bestå av ett antal zoner med olika teman, Lasse visar på den detaljerade ritningen de olika zonerna.

Zonerna är blom i skugga, blom i sol, frukt, låga växter, solitärbin, ängsmark, blomstertorn och solitärbiborg och så bigården.

- Solitärbiborgen ska skapa en miljö där insekterna inte störs av hundar, katter och mountainbikes. Den är 3 meter hög och kan placeras längs en gata för mellanlandning, stenkanterna sitter fast och har en sarg, säger Lasse Hellander.

-Vi kommer lyfta kronorna på en del av träden för att kunna skapa växtlighet här under träden, säger Lasse och visar hur tätvuxna träden är nu.

Lyftet av grenverket gör att solljuset lättare tränger igenom ner till markväxterna.

På andra sidan gatan från Sveriges radio samsas flera länder på en liten yta med sina ambassader. De är alla väl informerade och till en viss del involverade i pollineringsprojektet.

-Intill den japanska ambassaden ska vi plantera tall och japanska lönnar, berättar Lasse.

-Bina behöver harts från tall när de gör sin propolis, förklarar Lasse.

I zonerna, och mellan de olika zonerna, ska det sås ettåriga växter och blommande växter som blir äng.

-Då minimeras gräsklippningen, säger han.

Utgångspunkten har varit att pollinerare ska trivas här.

Det i sin tur gör att gatan inte blir så skötselkrävande, det innebär mindre utsläpp från eventuella trädgårdsmaskiner.

-Uppdraget är att skapa en växtlighet som är insektsvänlig, lättskött till lägre kostnad och estetisk tilltalande, förklarar Lasse.

GÄRDET

"Gärdet" heter egentligen Ladugårdsgärde. Det användes tidigare som betesmark för Kungens får. Fåren flyttades nattetid från stallet norr om staden genom stadens gator och till Gärdet, ända in på 1980-talet. Området heter Kungliga Djurgården och förvaltas av Ståthållarämbetet genom Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

Gärdesgatan ligger inom Södra Djurgården och sträcker sig mellan Dag Hammarskölds väg fram till Gärdet. Den går mellan Sveriges Radio/TV och ambassaderna från Amerika, Tyskland, Japan, Finland och Italienska Kulturinstitutet.

På Sveriges radios tomt finns redan ett bisamhälle. Lasse Hellander och Hasse Carlson tittar till kupan.

Projektet ska officiellt invigas under sommaren 2020.

Långsiktigt ser Lasse Hellander projektet som en vägledning till andra kommuner och förvaltningar. De får ett exempel på hur man kan stadsplanera för framtiden.

–Det här är ett unikt projekt, säger Lasse Hellander.

MIA KARLSVÄRD

–Det har varit många positiva reaktioner för projektet, berättar Hasse Carlson, på Sveriges radio.

En solitärbiborg i miniatyr.

NATIONALSTADSPARKEN MITT I HUVUDSTADEN

Kungliga nationalstadsparken är världens första nationalstadspark, bildad 1995. Den omfattar parker, naturvårdsområden och naturreservat i urbaniserad miljö i centrala Stockholm.

Den omfattar Ulriksdal, Haga, Brunnsvik, Norra Djurgården, Gärdesstaden, Södra Djurgården och Fjäderholmarna. Bestämmelsen i 4 kap § 7 i miljöbalken ger en nationalstadspark ett långsiktigt grundskydd mot fortlöpande exploatering. Många intresseorganisationer har bildats och samverkar med etablerade genom Förbundet Ekoparken.

Många inventeringar har gjorts genom åren av växt- och djurliv. Stadsförvaltningen jobbar kontinuerligt med detaljreglering för skötsel och förvaltning.

Se vidare: nationalstadsparken.se

Friska bin

Vill du få tips på hur du håller dina bin friska? Vilka skyldigheter har du som biodlare?
Kom på vår kurs om Friska bin!

Bihälsa, sjukdomar och skadegörare på bin – Björn Dahlbäck

Information om vilka sjukdomar och skadegörare som kan drabba honungsbin, och hur du känner igen och förebygger dem.

Bitillsynsregler – Bitillsynsansvarig på Länsstyrelsen

Länsstyrelsen informerar om bitillsyn, vad som gäller för dig som biodlare och vart du hittar aktuell information.

När

6 och 19 februari, Västra Götaland
12 och 13 februari, Stockholm
18 mars, Halland

Pris

Kostnaden är 300 kr + moms, fika ingår.
Samma halvdagskurs ges vid 5 olika tillfällen

Anmälan sker på respektive Länsstyrelses hemsida. www.lansstyrelsen.se välj mellan Stockholm, Halland och Västra Götaland > kommande händelser, klicka dig fram till rätt datum.

Töreבודה Vax

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Max 20kg/kolli!

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller thymolrester (t ex från Apiguard) i sitt vax. Därför särbehandlar vi ditt vax om du skriver ett intyg med namn, adress och tel nr och märker dina kollin med "SÄRBEHANDLAS".

Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även **FÖRENINGSPRIS** på vaxhantering

Våra återförsäljare och depåer
hittar du på:
www.biredskapsfabriken.se

Öppet: Mån-fre 9-16
Lunch: 12:30-13:30

VAX KÖPES!

**Tänk på att ta
vara på vaxet!**

KRAV-godkänt
renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreבודה

info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

Innehåll 2019 i Bitidningen

Sidangivelserna börjar med sidnumret varefter följer tidningsnumret, tex 2-1/2, sid 2 i nr 1/2. 3-10 betyder sid 3 i nr 10.

Avelsarbete

Kalibreringsmöte Buckfast.....	8-11
Nordiska bin.....	21-3
Nu rekryter vi inför nästa sommar VSH.....	8-3
Ligusticagruppens kalibreringsarbete.....	12-5
Parningsplatser för avelsarbete 2019.....	22-5
Testa era bin, VSH.....	12-6
VSH-projektet fortsätter.....	16-12

Biprodukter

De vill öka kunskapen kring biprodukter.....	12-1/2
Honung-från folketro till skolmedicin.....	13-1/2
Korta läkning och lindra hosta.....	14-1/2
Pollen nyttig mat från bikupan.....	18-6
Propolis skyddar bin och människor.....	16-3
Bivax.....	18-11, 18-12, 19-12

Bisjukdomar, parasiter och förgiftningar

Amerikansk yngelröta.....	22-7/8
Bihälsa.....	26-1/2, 26-3, 30-4, 24-6, 24-7/8, 24-9, 24-11, 24-12
Gaucho WS 70.....	15-5, 4-5
Kemikalieinspektionen går emot EU-beslut.....	7-4
Neonikotionider.....	19-7/8

Biskötsel och forskning

BeeScanning.....	15-3, 18-10
Naturliga cellstorlekar.....	24-10
Revolutionerande upptäckt varroakvalster.....	14-7/8
Poshbee: Nytt EU-projekt om bin.....	4-3
Rapport har satt ljus på insekterna.....	15-5
I bigården Karina Tomtlund 6-3, 8-4, 6-5, 6-6, 6-7/8, 6-7/8, 6-10, 6-11	
Återförsegling av yngelceller för minskad varroaproduktion... 19-1/2	

Från andra länder

Biodling ska få bättre status i Ecuador.....	16-6
En stad som bygger för kretslopp, Zanzibar.....	20-9
I kampen mot varroa, Finland.....	26-10
Varroaresistenta bin prioriteras i norsk forskning.....	8-12

Föreningar, distrikt och förbund

100 år med Biodling 10-1/2, 24-3, 6-4, 10-5, 10-6, 10-7/8, 10-9, 10-10, 10-11	
100-åring firar 80 år som biodlare, John Johansson.....	14-3
Almanackan.....	29-1/2,
Apiscandia.....	11-3, 4-4
Biets dag Julita.....	13-9
Bekymmer med björnen.....	22-11
Bibutiken 32-1/2, 32-3, 32-4, 32-5 32-5, 32-6, 32-7/8, 32-9, 32-10, 32, 11, 26-12	
Billigare prenumeration på bitidningar.....	13-11
Biodlarkonferens i Karlstad och Vänersborg.....	4-12
Biodlarnas:s etiketter.....	11-6, 11-7/8, 8-9, 22-10, 27-11
Biodlarnas fyller 100 år.....	8-1/2, 26-7/8, 4-10, 8-11, 20-12
Biodlarnas hedersutmärkelse.....	30-1/2
Biodlarnas hemsida.....	30-12
Biodlarmöte Hässleholm.....	9-1/2
Biodlarmöte Höganäs.....	4-7/8
Biodlarna Mjölby-Mantorp inviger ny bigård.....	9-11
Biodlarna ser fram emot fler samarbeten.....	5-3
Biodlarna statistik 2018.....	24-5, 26-7/8
Biodling i Västerbotten.....	4-9

Brev till redaktionen.....	20-3, 9-6, 9-9, 6-12, 7-12
Det här gäller vi byte av lokalförening.....	30-1/2
Lilla biodlarskolan.....	16-10
Medlemsantalet ökar.....	8-6, 29-9, 12-10,
Medlemsförmåner.....	21-6, 12-11
Monica Selling, årets koloniträdgårdsfrämjare.....	5-5
Nationella programmet.....	4-10
Nordic Baltic Beekeeping Council.....	10-3
Nya rutiner: Mail om ny medlem.....	25-5
Ordförande krönika.....	28-3, 32-4, 28-5, 28-6, 28-7/8, 28-9, 28-10, 28-11, 28-12
Riksförbundsmötet 2019.....	8-5
Tävling: Baka Biodlarnas 100-årsjubileumskaka... 8-1/2, 14-6, 15-6	
Slogantävling.....	6-12
Styrelsen har ordet...3-1/2, 3-3, 3-4, 3-5, 3-6, 3-7/8, 3-9, 3-10, 3-11, 3-12	
Varbergkretsen biodlarföreningen.....	5-5
Vi minns.....	29-1/2, 29-3, 33-4, 29-5, 29-6, 29-7/8, 29-9, 29-10, 29-11, 29-12
Åke Ferm och Nina Ferm Marks Härads biodlarförening ... 4-1/2	
Året som gått.....	16-1/2

Information om och utveckling av biodlingen

Agria avslutar sjukdomsförsäkring.....	27-1/2
Bihusesyn egenkontroll 2019.....	11-4
Bihälsa och biologisk mångfald.....	11-11
Förening framför sin besvikelse till generaldirektören.....	25-1/2
Jordbruksverkets: Nya regler för kontroll av yngelröta och varroa 22-1/2, 22-3, 28-4, 26-5, 22-6,	
Nya priser i Bibutiken och för annonsplats i Bitidningen ... 30-1/2	
Nya regler ställer större krav på Sveriges bidolare.....	24-1/2
Rationell biodling.....	16-7/8, 12-10, 23-12
Samarbete ska gynna lokala livsmedelsproducenter.....	13-3
Stadsbiodling.....	16-5, 18-5, 19-5 20-5, 21-5
Styrelsens roller.....	14-11
Svensk honungsförädling firar 50 år.....	4-6, 13-10
Utbildning både för nya och erfarna biodlare 18-1/2, 14-9, 12-12	
Vi behöver fler drottningodlare.....	18-1/2

Tips

Att samla in bipollen.....	20-6
Bivax-så här går det till.....	16-11
Billig kupbotten.....	20-7/8
Boktips.....	15-3, 2+-10, 21-10
Dragig kupa får bina att samla.....	18-3
Kulturkväll om biodling.....	12-10
Recept med inslag av honung.....	16-9, 20-11, 14-12
Saftmajan till vaxmaja.....	25-3
Sommartips.....	18-7/8
Säker hantering ger säker honung.....	15-1/2
Tv-tips.....	12-10

Övrigt

Bikupor har förstörts två gånger på ett dygn.....	10-4
Bitidningen i ny form, krönika.....	28-1/2
Gemensamt upprop.....	12-3
Honungsfusk.....	7-1/2, 15-3
Skolan var min väg till entreprenör, Monica Larsson.....	14-10
Trump stoppar biodlares datainsamling.....	18-9
Skola får avslag igen.....	15-10
Vandalisering av bikupor.....	9-6
Varroa i hela landet.....	13-12
Vi fortsätter kampen för alla bin.....	26-6
Vi ser fram emot att kommunicera.....	13-7/8

2019 är snart till ända och vad är kännetecknande för vår verksamhet, detta år och vad ”sticker ut”!?

Jag skulle vilja säga att vi blir lite vassare, lite bättre för varje år som går, inom förbundet. Våra små förbättringssteg leder oss in i framtiden och de kommande 100 åren!

Vår geografiska täckning genom alla våra föreningar skapar en enorm kraft, samt förmåga att ta hand om alla nya som knackar på och vill dela glädjen inom vårt intressanta ämnesområde och samtidigt ta till sig allt kunnande som finns hos er som sysslat med biodling under flera år. Detta i kombination med att det inte bara handlar om kunskapsöverföring utan också möjligheten att komma in i ett sammanhang som ger trevlig samvaro, gör att förbundet har en väsentlig betydelse för många av våra medlemmar.

Det är stimulerande att få vara en del av denna stolta organisation!

JONAS ERIKSSON, Förbundschef

Årsresumé av biodlingsåret 2019 inom förbundet

Förbundets medlemsutveckling

Tycker ni att detta ämne är tjatigt!? Jag upprepar mig gärna flera år framöver! Vi ökar vårt medlemsantal för 11:e året i rad och 2019 ökade vi med hela 1 578 nya medlemmar, jämfört med året innan och när vi stängde medlemssystemet sista september var vi 15 281 medlemmar.

Andelen kvinnor i vårt förbund uppgår nu till 37 %, vilket är en sakta men säker ökning. Tidigare var det en övervägande majoritet av män som blev biodlare. Nästa steg i vår jämställdhet är givetvis att vi successivt också får fler förtroendevalda kvinnor. En annan tendens som vi har sett på senare år är att ”familjeanslutna” medlemmar ökar och vi drar den slutsatsen att man inom familjen, tar ett ”familjebeslut” om att börja med biodling.

”Utbildningsförbundet”

Vi är ett ”utbildande” förbund, vilket inte är så konstigt med tanke på att det är många olika ämnesområden som biodlingen består av. En del ämnen är riktigt avancerade och kräver mycket kunskap. Detta innebär att det hela tiden finns en stor efterfrågan på olika utbildningar inom vår organisation.

Intresset är på många ställen i landet extremt stort. Framförallt när det gäller grundutbildningar, där ett stort antal av våra föreningar gör ett mycket uppoffrande arbete, både vad gäller tid och engagemang.

Vår målsättning är att kontinuerligt utveckla hela utbildningsområdet och här får vi aldrig stagnera. Från centralt håll kommer vi än mer att ar-

beta via våra distrikt, som i sin tur arbetar vidare med ”sina” föreningar. När det kommer nya delar som berör hela vår organisation är det en omfattande ”utbildningsmobilisering”, som förutsätter att vi är många som har ett stort engagemang för utbildningsfrågor.

I artiklen på sidan 14 kan ni ta del av den omgörning avseende vår honungsbedömning, som implementeras under 2020.

Vi hoppas att det nya reglementet skall mottas på ett positivt sätt och att du som medlem upplever ett stöd i din beredning av vår unika naturprodukt, som den svenska lokalproducerade honungen representerar.

Nya Websändningar

Den nya websändningen med start 2019 är en milstolpe för förbundet. Under året har vi tagit våra första steg där vi tagit, en för vår organisation, ny teknik till vår hjälp. Jag hoppas ingen tror att vi inriktar oss mot, eller tror, att all utbildning ska ske via websändningar!? Det här handlar inte om antingen eller, utan om att komplettera våra utbildningsmöjligheter med en ny teknik. De traditionella cirkelutbildningarna kommer att leva kvar, men det är viktigt att vi försöker tänka utanför de tidigare ramarna, inte minst med tanke på var vår medlemskår geografiskt finns.

Våra försök med webb-sänt utbildningsupplägg inom Rationell biodling, har givet ett mycket positivt gensvar. Vi tror eller rättare sagt, är helt övertygade om att konceptet dessutom går att utveckla ytterligare. Under 2020 kommer det fler Webb-sända utbildningar och också annan information från centralt håll, via detta för oss nya media. Läs mer om detta i Lennart Johansson, vår utbildningsansvariges, artikel i detta nummer.

Vår överklagan av nöddispenen för betodlarna

Detta har vi tidigare skrivit om, under våren i Bitidningen, där bl.a. vårt agerande ledde fram till att nöddispenen från kemikalieinspektionen upphävdes och betodlarna fick ta till andra medel att skydda sin växtodling.

Det intressanta är sedan att vi fått höra att Betodlarna haft ett rekordår, vad avser skördeutfallet.

Vi har också kunnat läsa att Kemikalieinspektion efter domen, som innebar att nöddispenen inte var okey, har blivit mer observanta på att följa upp andra förbud inom samma område.

Förbundet fortsätter givetvis att bevaka liknande saker i framtiden och kommer fortsättningsvis att vara pådrivare i den riktningen som vi alla vet att vi måste gå.

100-års förbundet

I år firade vi 100 år! Då för hundra år sedan togs beslut om ett samgående mellan två organisationer, vilket har gett förbundet en fortsatt sammanhållande styrka. Vår nuvarande organisationsuppbyggnad leder oss in i framtiden och jag får lite ståpås när jag tänker på den organisation som vi har över hela vårt avlånga land. Här ligger vår absoluta största framgångsfaktor framöver, dvs att vi lyckas att hålla ihop detta. Splittringar kan pågå en tid, men det kommer alltid en framtid, när orken och förmågan att hålla splittringen vid liv, ebbar ut.

Det här låter som ett brandtal för att allt ska vara som det tidigare alltid har varit och om nu någon tror det så är det inte alls så. Vi måste hela tiden tänka nytt och utveckla vår verksamhet/organisation, vilket jag hoppas att ni ser att vi försöker göra. Vår geografiska organisationsmodell är dock något att bejaka och en fantastisk möjlighet att nå ut till många verksamma biodlare på ett bra och effektivt sätt.

Föreningarnas arbete

Varje gång jag har förmånen att få vara ute och möta medlemmar, föreningar och distrikt, så blir jag glad inombords. Tänk vad vi människor kan åstadkomma runt ett genuint intresse, där det mesta sker på helt ideell basis och där föreningsverksamheten är uppbyggd kring föreningsdemokratiska principer! Vi som är nära allt detta kanske tar detta

för givet, men det är inte självklart, utan en verksamhet är beroende av våra gemensamma insatser. Betänk också vilken demokratisk skolning som vårt förbund representerar! Här måste vi förklara vilka möjligheter till egen utveckling, som det finns när man engagerar sig! Hela vår samhällsstruktur bygger på liknande principer och jag själv hade troligtvis inte fått uppdraget inom förbundet om jag inte tidigare varit engagerad inom damfotbollen i Linköping, med tillhörande föreningsbakgrund.

Vad är då kontentan av detta resonemang? Jo, uppmana tidigare inte engagerade personer, att se en vidare möjlighet att utveckla sig, som man i andra sammanhang också kan ha nytta av. Det är betydelsefullt att de som varit aktiva förtroendevalda, har en uppskattande attityd till att oerfarna engagerar sig. Det är det bästa bidraget vi kan ge, för att säkerställa förbundets framtid och i förlängningen hela vår demokratiska samhällsmodell.

Honungssäsongen

Rent generellt sett får sommaren 2019 betecknas som en mer "normal" sommar, i varje fall om man jämför med den på många platser torra sommaren 2018. Det är dock, som ni alla känner till, oerhört svårt att generellt säga något bestämt i ett honungsperspektiv om säsongen varit bra eller dålig och ännu värre om man skall sammanfatta läget i hela vårt land. Min gissning, utan att ha några siffror att gå på, är att vi kanske landar på en medelsäsong.

Däremot har vi fått rapporter om sämre fruktskördar, men det skall nog inte tillskrivas att våra arbetande kamrater inte gjorde sitt jobb, utan här var det nog frågan om några kalla nätter som förstörde för fruktodlarna. Det är också roligt att konstatera att svenska biodlare inte har några som helst avsättningsproblem för sin högkvalitativa naturprodukt och insikten om detta leder också till att man successivt tar mer betalt för sin honung.

Väl mött till ett nytt spännande biodlingsår 2020!

JONAS ERIKSSON,
förbundschef

Nytt beslut om varroazonerna

Som framgick av artikel på sida 13 i Bitidningen nr 12 2019 upptäcktes varroa i Umeå i mitten av oktober. Det är de första fynden av varroa i Västerbotten.

I augusti gjordes även de första fynden av varroa i Jämtland (i Bräcke kommun). Detta innebär att varroa nu har påvisats i alla svenska län. Observera dock att det inte är samma sak som att varroa nu finns i hela landet, utan det finns fortfarande en del områden där kvalster ännu inte påvisats. Detta framgår av det beslut avseende varroazoner som Jordbruksverket tog 29 november. Beslutet om varroazonerna kan laddas ned från denna länk: <http://www.jordbruksverket.se/bitillsyn>

Bi med missbildade vingar till följd av virusinfektion orsakat av varroa. Av de 313 biodlare, som i årets enkät besvarade frågan om de under säsongen 2018 hade sett bin med missbildade vingar och som förlorade 50 procent eller mer av sina bisamhällen, svarade 15,3 procent "Ja" och 12,1 procent "Vet ej". Foto: Preben Kristiansen

I min artikel om amerikansk yngelröta, som var införd i Bitidningen nr 9 2019, nämnde jag att det i år har varit mycket uppmärksamhet i media angående amerikansk yngelröta. Om det har varit många fler utbrott av sjukdomen i år än tidigare år, var dock för tidigt att säga något om då jag skrev artikeln. Nu vet vi något mer, även om kanske inte alla utbrotten har rapporterats in ännu.

Enligt de rapporter som kommit in till Jordbruksverket har det under 2019 konstaterats utbrott i 85 bigårdar, vilket är väsentligt fler än under 2017 och 2018 då det rapporterades utbrott i 55 respektive 51 bigårdar. Det är däremot lägre än 2014, 2015 och 2016 då utbrott rapporterades i 89, 104 och 93 bigårdar.

I hur stor andel av det uppskattade antal bigårdar det varit utbrott 2019 går det inte att säga något om förrän någon gång under början av 2020.

Antal bigårdar med utbrott av amerikansk yngelröta har varierat från år till år. Vad som är orsaken till detta är svårt att säga. Det är således också svårt att säga vad som är orsaken till att antal rapporterade utbrott är högre i år än de två föregående åren. Men det kan inte uteslutas att en del av

orsaken beror på det som anges avseende kontaktbigårdar i de föreskrifter som trädde i kraft 1 januari i år. I dessa står det så här: "Om tillsynsmannen bedömer att risken att amerikansk yngelröta har spridits till kontaktbigårdar ska en tillsynsman undersöka de kontaktbigårdar som under de tre senaste månaderna har varit i kontakt med de sjuka bisamhällena."

Ytterligare en orsak till att antal utbrott kan vara högre ett år jämfört med året/åren innan kan vara att sjukdomen brutit ut hos en eller fler biodlare med ett större antal bigårdar. Då kan antalet bigårdar med utbrott snabbt öka genom att sjukdomen spridits mellan bigårdarna genom flytt av material och eventuellt även ramar med bin och yngel.

VAD ÄR EN KONTAKTBIGÅRD?

Enligt föreskrifterna om amerikansk yngelröta, varroa- och trakékvalster (SJVFS 2018:47) är en kontaktbigård: "En bigård vars bin, inklusive enskilda drottningar, begagnade bibostäder, begagnade biodlingsredskap, skyddsutrustning eller biodlingsprodukter har varit i kontakt med en annan bigård med konstaterad amerikansk yngelröta eller med konstaterade varroa- eller trakékvalster och på sådant sätt att smitta kan överföras"

I senaste numret av Bitidningen (nr 12 2019) var fel vinter angett i texten till figur nr 5 på sida 25. Rätt vinter är 2018/19, det vill säga samma vinter som texten och de övriga figurerna i artikeln handlar om. Som framgår av figuren där var det stor variation mellan de olika länen; Jämtland och Västerbotten hade de lägsta förlusterna vintern 2018/19, Dalarna och Stockholm de högsta.

Förutom att förlusterna varierar mellan länen, varierar de mellan åren, Det ena året kan några län ha höga förluster, det nästa året låga. Figuren nedan visar de genomsnittliga förlusterna under den senaste 5-åriga perioden (från vintern 2014/15 till vintern 2018/19) för varje län samt för hela landet. Jämtland, Västerbotten och Gotland har haft de lägsta förlusterna; Västernorrland, Stockholm och Västmanland de högsta.

Jag har fått frågor vad som kan vara orsaken till att förlusterna i Stockholm var så höga vintern 2018/19. Det är inte så lätt att svara på, men en del

av förklaringen kan ligga i det faktum att det genomsnittliga antal bisamhällen per biodlare i Stockholms län är hälften av genomsnittet för hela landet (5,1 mot 9,2) och att det är i Stockholm att antal biodlare (medlemmar i Sveriges Biodlares Riksförbund) har ökat starkast sedan 2009.

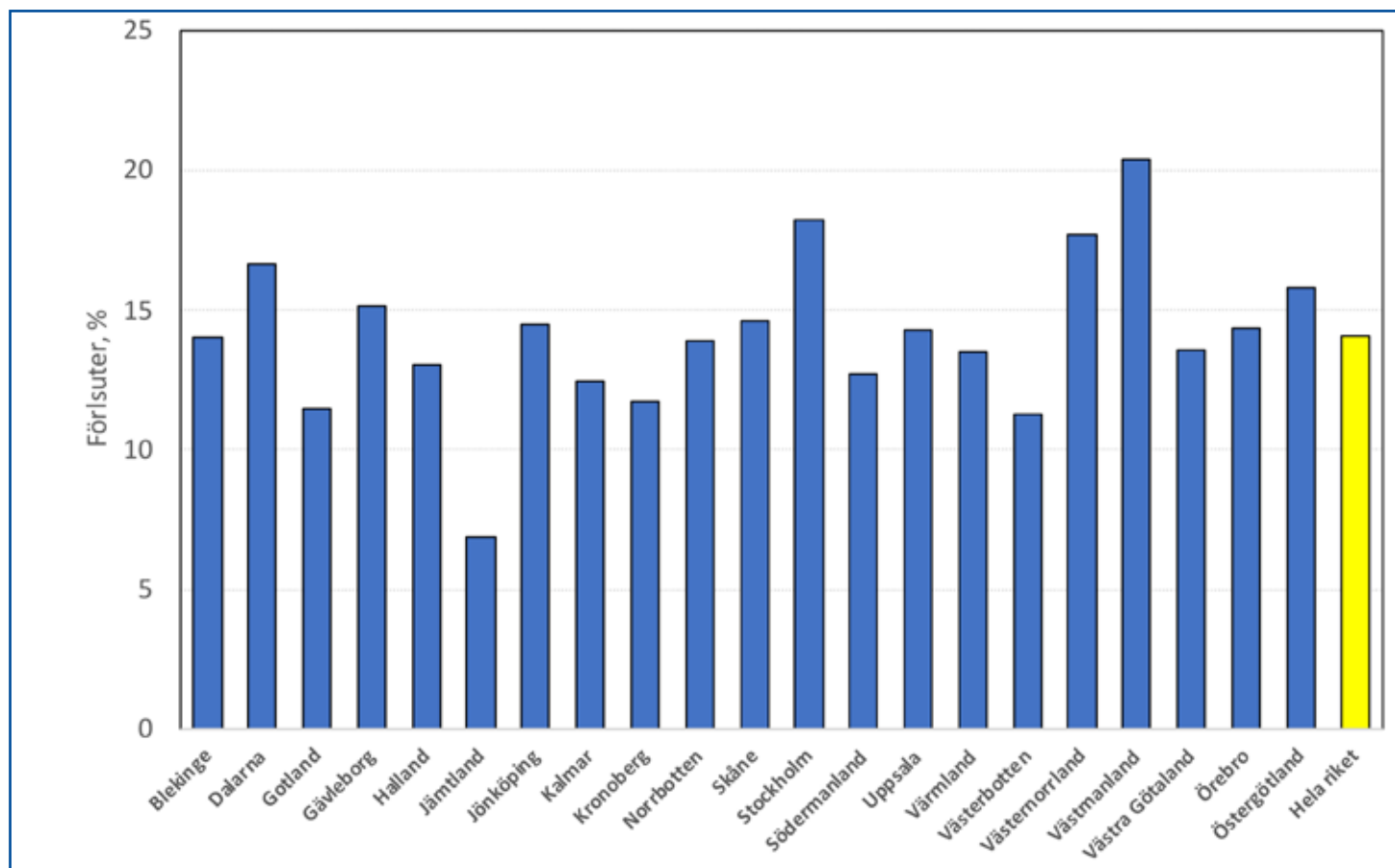
I landet ökade medlemstalet från 2009 till 2018 med cirka 46 procent. I Stockholms län ökade det med cirka 110 procent.

Som framgick av figur 1 på sida 24 i Bitidningen nr 12 2019 var förlusterna hos biodlare med 1–15 samhällen högre än hos biodlare med 16 eller fler samhällen. Samma sak gäller för gruppen av biodlare med 1–6 samhällen. Hos den gruppen, som bestod av 1612 biodlare (utav de 2253, som besvarade enkäten som genomfördes med COLOSS-frågeformuläret) var de totala förlusterna 16,4 procent (815 förlorade bisamhällen av 4964 invintrade).

Förlusterna hos de övriga 641 biodlare som totalt invintrade 15 700 bisamhällen var 9,8 procent (1533 förlorade bisamhällen).

Nästan 15 procent, 330 av de 2253 som besvarade enkäten, förlorade 50 procent eller mer av sina bisamhällen. Av dessa 330 biodlare besvarade 313 frågan om de under säsongen 2018 sett bin med missbildade vingar. Det hade 15,3 procent av dem och 12,1 procent svarade "Vet ej". Av de 1428 som förlorade från 0–10 procent av sina samhällen och som besvarade samma fråga, hade 8,5 procent sett bin med missbildade vingar under säsongen 2018 och 7,2 procent svarade "Vet ej" på frågan. Varroa och varroorelaterade virusinfektioner spelar roll för bisamhällenas övervintring.

PREBEN KRISTIANSEN,
Bihälsokonsulent

De genomsnittliga förlusterna för varje län och hela landet för perioden från och med vintern 2014/15 till och med vintern 2018/19. Diagram: Preben Kristiansen

Några tankar inför ett nytt år

Det är viktigt att vidga sin horisont, att lära nytt och att ta del av funderingar hos andra biodlare. Samtidigt upplever jag att funderingarna kring biodling är tämligen likartade oavsett i vilket land du befinner dig. Det betyder att det inte är oöverstigit svårt att förstå vad som sägs.

MONICA SELLING
ordförande Biodlarna
monica.selling@biodlarna.se

Utmaningarna är flera och hänger naturligtvis ihop med miljö, klimat och ekonomi. Tillvaron idag blir alltmer komplex och pengar och lönsamhet har länge varit styrande. Vi, alla småskaliga biodlare, har inte lönsamhet som vår främsta ledstjärna utan här handlar det ytterst om ett engagemang för miljön och en hållbar framtid för vår existens. En ansvarsfull biodling ställer krav på sin utövare.

Alltid pratas det om att resurser och att brist på sådana är hinder för en god utveckling. Vi är inte unika i denna högljudda kör. Den hörs inom alla områden i samhället. Kunskap om vår omvärld är avgörande för att bilda sig en uppfattning om var man står. En kontinuerlig ”medborgardialog” om hur världen ser ut behövs. Här finns många aktörer. I Sverige är våra studieförbund unika. Idéer saknas inte. Det som saknas är vilja och mod att engagera sig och att inse att varje individs insats är betydelsefull.

Fundera på hur en biodlarförening kan verka i den riktningen inom sin lokala sfär. Mycket sker och ännu mer återstår att göra. Enkla insatser för bina och miljön är oftast de mest framgångsrika. ”Många bäckar små.....” Prata med andra berörda och visa en öppenhet gentemot andra synpunkter än din egna. Då och då får vi höra att tillvaron aldrig har varit mer polariserad än idag. De som säger så är historielösa vågar jag påstå. Det räcker med att titta på 1900-talets händelser.

Vi människor tror alltid att vi lever i den mest unika av världar och på ett sätt stämmer det. Utarmningen av miljön och klimathotet har blivit påtagligt. De som påstår något annat gör det troligtvis av ren självbevarelsedrift. Vi har ett globalt informationsutbyte som är jättestort. Vår arma stenåldershjärna är knappast konstruerad för att ta till sig detta. Det gäller inom alla områden, även biodling. Även här har vi en gigantisk tilltro till organisatoriska lösningar och till tekniska landvinningar. Att vara värdekonserverativ är fullt och bakåtsträvande när det är framåt som gäller. Även här finns ett tankeväckande uttryck. ”Om man inte kan titta bakåt, kan man inte heller titta framåt.”

Uppfattningar om hur vi bäst ska lösa problemen skiljer sig åt men det som förener är att alla försvarar sin ståndpunkt till varje pris. Lobbyingen har aldrig varit mer omfattande. Därför är det viktigt att vara påläst och ha bildat sig en egen uppfattning. Det handlar om att tänka bilateralt dvs med båda hjärna och hjärta. Att respektera forskningsresultat men att väga dem mot sina egna kunskaper och erfarenheter. Kort sagt att inte vara slav under allt som sägs.

Det förekommer en massa märkliga uppfattningar i biodlarvärlden.

Uppfattningar som ofta framförs som de enda sanningarna. Mitt råd är att värdera det som sägs och gör som du finner bäst. Min ledstjärna har alltid varit att naturen har ett unikt egenvärde och alla årsmiljonernas finslipning har betydelse. Fel och katastrof blir det när vi människor manipulerar med miljön under täckmantel av utveckling och lönsamhet.

Till sist vill jag önska er alla ETT GOTT NYTT BIODLINGSÅR!

DISTRIKT

Grannndistrikt är välkomna

Jönköpings läns biodlardistrikt årsmöte lördagen den 15 februari i Equmeniakyrkan, Ingarp, Eksjö. 10 km söder om Eksjö på vägen mot Vetlanda. Fika och mingel 09.15, årsmötet kl 10 som längst till kl 15. Utöver stadgeenliga ärenden aktuell information. Alla medlemmar är välkomna och valda ombud får särskild kallelse, alla måste anmäla sig. Senast lörd 8 februari till Karin Altevid, karin.altevid@hotmail.com eller 070 7207463. 100:- för lunch och fika.

Kronobergs Biodlardistrikt Kallar valda ombud i Lokalföreningarna till Årsmöte lör. 1 februari kl. 10.00. Fika serveras kl. 09.30. Plats: Ingelstadsgymnasiet, Ingelstad. Program: Efter årsmötet förhandlingarna serveras lunch och därefter talar Ingvar Arvidsson om nordbiprojektet. Dragning på lotteri. Alla varmt välkomna, endast ombuden har rösträtt. Deltagande anmäls till: johniynxas@live.com med namn och antal. Fika och lunch (200:-) betalas till bankgiro: 5846-0056. senast 20 januari. Meddela om särskild kost önskas.

Kronobergs Biodlardistrikt KURS : Godkänd Biodlare Fredag 24 januari 2020 09:00- 16:00 ALVESTA Folkets Hus Kursledare Preben Kristiansen från Jordbruksverket. ANMÄLAN gör du till Ingvar Johansson v ordf/ Utbildningsansvarig i Distriktet 076-103 08 60 eller mail ingvarjohansson727@msn.com senast 12 januari 2020

Skaraborgs Biodlardistrikt Kallar valda ombud i lokalföreningarna till årsmöte 2020-02-15 med start kl. 10.00. Fika serveras kl. 09.30 Plats: Aspö Gård, Skövde (intill Skövde bfs lokal). Alla intresserade är varmt välkomna, men endast ombuden har rösträtt.

Skånes Biodlardistrikt kallar till Årsmöte lördagen 15 februari 2020 på Tyringe Kurhotell Sanatorievägen 15, 282 31 Tyringe.

Mer information och program kommer på distriktets hemsida. Alla intresserade är varmt välkomna, endast valda ombud har rösträtt. Morgonfika kl. 9.30 Mötet startar kl. 10.00 Mer information finns på Skånes Biodlardistrikts hemsida Det kommer att ingå kaffe, lunch och eftermiddagsfika i anmälningsavgiften på 150 kr. Anmälan om deltagande ska ske senast 3 februari via Skåne Biodlardistrikts hemsida. Om betalning sker kollektivt från lokalföreningen skall en deltagarlista skickas till bengt@kungsmarken.info Vill du ha specialmat så meddela Nils Reppen via mail nils.reppen@gmail.com eller via telefon 004799102846.

Västernorrlands biodlardistrikt Kallelse till årsmöte Ombud kallas härmed till årsmöte. Tid: 9 februari 11:00 Plats: Vuxenskolan, Brunnshusgatan 6 i Härnösand Även medlemmar hälsas välkomna.

Västmanlands läns biodlardistrikt Årsmöte 1 februari 2020, kl 10.00 Plats Tortuna golfklubb, Nicktuna Västerås Vård: Tillbergaortens bf. Välkommen!

FÖRENINGAR

Grannföreningar är välkomna

Finspångsortens Bf. Kurs i Biodling "Mina första år" startar den 15 januari kl. 18.00 i NBV:s lokal i Majelden.

Högbyortens Bf. Tors 16/1 kl 18 Medlemsträff, Afternoon Tea på Staby Högsby. Te/kaffe, scones och marmelad serveras.

Sotenäs Bf. Uppstart av våra torsdagsträffar den 6 februari. Planering av årets program. Därefter torsdagar jämna veckor kl. 17.30 . Träffarna sker i Tossene bygdegård.

ALMANACKAN

MÖTEN OCH KURSER

Förtjänsttecken

Silvernål

Ingela Olsson

Stefan Hellström

Bo Andersson

Marie Eklund

Södra inlands bf

Södra inlands bf

Södra inlands bf

Huddinge bf

Guldnål

Lennart Lundkvist

Farsta Södertörns bf

Hedersutmärkelse

Börje Andersson

Sven Enqvist

Ingemar Åberg

Tolft Karlsson

Åke Karlsson

Rune Hedberg

Sture Käll

Klas Olof Ohlsson

Bjärnumsortens bf

Filipstad Färnebo bf

Sigtunaortens bf

Osbybygdens bf

Rimforsa bf

Alingsås bf

Grännaortens bf

Enköpings bf

Kansliet stänger den 20 december
och öppnar återigen den 7 januari

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR

Gott Nytt År. Ett stort tack för 2019. Jag har semester hela januari och ser därefter fram emot ett nytt spännande år tillsammans med er.
Mia Karlsvärd/redaktör

MARKNADEN

SÄLJES

www.alltombiodling.se

böcker, filmer, nyheter,
reportage om bin och biodling.

BI & BIODLINGSTILLBEHÖR

Smedgatan.1 Svedala

Öppet alla dagar i veckan

Ring oss mellan kl. 8.00-10.00 samma
dag ni tänker komma så att vi kan be-
stämma en tid som passar oss alla.

Se även vår hemsida för rabatter m.m.

www.bisvedala.se

0708-95 50 30 0708- 95 50 25

Biredskap Freddy Duwe, Vårsta

Malmtorpsv. 19, 14771 Grödinge

070-5107054, info@freddyduwe.com

Öppettider se

www.freddyduwe.com

Uppvidinge Biredskap, din lokala

Biredskap

www.Uppvidinge-Biredskap.se

Tfn 072 532 89 87

www.argsomettbi.se

Vaxsmältare med ångaggregat 3200:-

Dubbelt så stor 5339:-

Valsar för att prägla vax 10545:-

Trådhelp 1500:-

färdiga ramar LN, LS och HLS

Ramlister LN

- finns i Asarum

Björn 070 3293262

mejl: argsomettbi@info.se

Information blogg, bild, film

<https://www.evindjohansson.se>

Biredskap, Järbo Biodlarservice.

Besök vår webbshop eller vår butik och

se vad vi har att erbjuda. Tel.0290 70277

www.jarbobiodlarservice.se

info@jarbobiodlarservice.se

BISAMHÄLLEN

Buckfastbin, avläggare 2100:-ex moms,
maj 2020, Thomas 070-6761101Tingsryd

150 st Starka bisamhällen 10 r lågnor-
mal säljes i början på maj.

2000 kr + moms. Södra Småland. Buckfast
0705700826

Övervintrade Bisamhällen, Buckfast,

Lågnormal

Leverans i början av maj på 10 ramar i
trälåda med provisorisk botten.

Pris: 2500 kr exkl moms vid beställning
innan 31/1,

därefter 2700 kr exkl moms.

veronica.fyhrlund@gmail.com,

0703147333

www.rosendalshonung.se

Biodlingsresa till södra Indien

Resebyrån Magical Himalaya och Apinordica arrangerar

en biodlingsresa till södra Indien i januari 2021.

Information om program och pris mm finns på

www.apinordica.se

*Ny suverän handske
Ny overall*

Christers
aktuella tips finns på
www.lustgarden.biz

Lustgårdens biodling tel 0708-17 55 90

Minskar varroastrycket

Allt fler använder
Hive Clean.

Testad i Sverige
med gott resultat

Behandla i vinter!

Kan användas året
om vid plusgrader

För ekologisk biodling

Ofarlig för bin, honung och
människa

Lär dig mer om biprodukter nästa år!

Svenska bins vackra och inspirerande kalender för
2020 med tema biprodukter finns nu till försäljning.
För varje månad får du recept, idéer och tips på
produkter som passar att göra vid just den tiden.

Pris 100 kr (inkl moms) plus porto.

Beställ på info@svenskabin.se

Scanna QR-koden för att se en
videofilm av kalendern.

Följ oss på Facebook och Instagram

Sök på Biodlarna

BIODLARNAS KONTAKT

Sveriges Biodlars Riksförbund (Biodlarna) är en politiskt, religiöst och etniskt obunden ideell organisation, som bygger på principen om frivilligt, individuellt medlemskap.

Biodlarna ska arbeta för att utveckla svensk biodling som näring och meningsfull fritidssysselsättning, sprida kunskap om biodling, honungens egenskaper och pollinerings betydelse.

FÖRBUNDSKANSLIET

Borgmästaregatan 26, 59634 Skänninge
Tel: 0142-482000
Öppet: må-to: 08.00-16.00, fre: 08.00-12.00.
Lunchstängt 12.00 - 13.00.
Medlemsfrågor medlem@biodlarna.se
Adressändringar meddelas till medlem@biodlarna.se alt. 0142-482000.
Telefontid växeln vardagar 08.00-12.00

FÖRBUNDSCHEF

Jonas Eriksson, 0142-482001
E-post: jonas.eriksson@biodlarna.se

FÖRBUNDSADMINISTRATÖR

Maj-Britt Järnvall, 0142-482002
E-post: maj-britt.jarnvall@biodlarna.se

VIK FÖRBUNDSADMINISTRATÖR

Ann-Sofie Alfsdotter, 0142-482009
E-post: ann-sofie.alfsdotter@biodlarna.se

EKONOMIANSVARIG

Anette Irebro, 0142-482003
E-post: anette.irebro@biodlarna.se

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter).
Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar).
Plusgiro: 86 85-0 (övriga betalningar).

UTBILDNINGANSVARIG

Lennart Johansson, 0142-482010
E-post: lennart.johansson@biodlarna.se

BIHÄLSOKONSULENT

Preben Kristiansen, 070-8901732
E-post: preben.kristiansen@jordbruksverket.se

REDAKTÖR

Mia Karlsvärd, mia.karlsvard@biodlarna.se
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge,
0142-482006

Prenumeration på BITIDNINGEN:

Tidningen är en medlemsförmån för medlemmar i Biodlarna. Du kan också prenumerera separat på Bitidningen. Du betalar då 600 kr för ett helår (inom Sverige).
Kontakta medlem@biodlarna.se vid intresse.

Artiklar och mötesnotiser till Bitidningen skickas till redaktörens adress. Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Ett år efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på Biodlarnas hemsida biodlarna.se

Annons till BITIDNINGEN:

Till Bitidningens redaktör. Se adresser och telefon och e-post härintill. Annonsspriser se information här nedan.

Manusstopp den första i månaden, en månad före utgivningsdagen.

Är det något nummer av Bitidningen du inte fått? Kontakta Biodlarnas kansli, 0142-482000, medlem@biodlarna.se
Aktuella nr kan läsas via hemsidan.
Äldre BT kan laddas ner från hemsidan.

WEBBANSVARIG

Mia Karlsvärd, 0142-482006
E-post: mia.karlsvard@biodlarna.se

MODERATOR SBR:S FORUM

Bo Malmsten Tel 070-616 90 93
bo.malmsten@biodlarna.se

Webbplats: www.biodlarna.se

BIODLARNAS BIBLIOTEK

Ultunabiblioteket, SLU, Box 7071,
75007 UPPSALA. Tel vx 018-671000.
Låneböcker beställs genom ditt lokala bibliotek.

FÖRBUNDSSTYRELSE

Förbundsordförande
Monica Selling,
Dale Prästgård 305, 47492 Ellös.
Tel 073-8458515
monica.selling@biodlarna.se

Vice förbundsordförande
Ingmar Wahlström,
Östra Karsbo 502, 37045 Fågelmara.
Tel 070-9929330.
ingmar.wahlstrom@biodlarna.se

Styrelseledamot: Vivianne Boman,
Altuna - Fröslunda 22, 74971 Fjärdhundra.
Tel 073-2151701
vivianne.boman@biodlarna.se

Styrelseledamot: Björn Dahlbäck,
Krögarvägen 8, 33153 Värnamo.
Tel 0760-35 66 46
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Styrelseledamot: Leo De Geer,
Krunegårdsvägen 123-14, 291 69 Fjälkinge.
Tel 0705-915 987
leo.degeer@biodlarna.se

Styrelseledamot: Therese Ekebratt,
Härbrevvägen 27, 89151 Örnsköldsvik.
Tel 070-828 03 59
therese.ekebratt@biodlarna.se

Styrelseledamot: Ann Elgemark,
Öströms väg 14, 66450 Vålberg
. Tel 070-6018810.
anna.elgemark@biodlarna.se

Styrelseledamot: Nils Reppen,
Esplanadgatan 22, 28138 Hässleholm.
Tel 072-1876963
nils.reppen@biodlarna.se

Omslagsbilden:

Bi på slöja.

Foto: Mia Karlsvärd
Pricken över i:et på förstasidan påminner om att drottningen märks blå i år.

ANNONSERA

KOMMERSIELLA ANNONSER

Ta kontakt med Bitidningens redaktion. mia.karlsvard@biodlarna.se
Tel 0142-482006.

• Uppslag två sidor utfallande	440 x 295	26 250 kr
• Hellsida	225 x 295	16 125 kr
• Sista sidan (1/1 special)	215 x 238	18 750 kr
• Halvsida stående (1/2)	94 x 256	9 250 kr
• Halvsida liggande (1/2)	192 x 126	9 250 kr
• Kvartssida stående (1/4)	94 x 126	6 250 kr
• Kvartssida liggande (1/4)	192 x 61	6 250 kr
• Åttondelssida (1/8)	94 x 61	2 125 kr
• Mini	57 x 25	400 kr

Rabatter. 3 på varandra följande identiska annonser ger 10% rabatt.
6 på varandra följande ger 25%.

Annonsmaterialet lämnas som tryckfärdig pdf.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

RADANNONSER

Radannonser placeras löpade efter varandra och tillsammans i slutet av tidningen under huvudrubriken "Marknadsplatsen". De samlas under ämnesrubriker. Inga bilder tas in här.

Utseende. Minimistorleken på en radannons är 2 rader/50 kr. De första 1-3 orden i annonsen blir i fetare stil. Det normala avståndet mellan två annonser är en blankrad.

Betalning. Radannonser faktureras. Pris: 25:-/rad. På radannonser ges ingen mängdrabatt.

Gratis. Två radannonser/år i efterkommande nummer är gratis för medlem.

Högst 3 rader/ annons

Annonsmaterial. Gratisannonser mejlas eller skickas med post till redaktören. Var noga med att ange dina kontaktuppgifter.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

Posttidning B — Bitidningen

Tryckort: Kalmar

Obeställbar tidning återsändes till Biodlarnas kansli, Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge. Dit anmäls även adressändringar.

Begränsad eftersändning.

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med den nya adressen angiven på tidningens framsida, dvs ej på adressidan.

BIBUTIKEN

BESÖK WWW.BIIDLARNA.SE FÖR
ATT SE HELA SORTIMENTET

Beställ på www.biodlarna.se
eller ring in ordern på 0142-48 20 00
Alla priser är exklusive frakt.

Vattenflaska

39:-

Ord.pris: 59:-

Nyårslöfte om träning?

Oavsett om du avger löften om träning eller inte så behöver vi alla vätska. Den här vattenflaskan rymmer 500 ml, det gör att den är liten och smidig och passar därför lika bra att ha med sig till bikupan som till träningen eller på jobbet.

Bisyssla
199:-

Ord.pris: 260:-

En bok om hur man tar hand om bin, om biodlaråret och de sociala binas liv i kuporna.

Reflexband

29:-

Ord.pris: 39:-

Tänk på säkerheten

Med det här reflexbandet kan du känna dig säker på att bilisterna ser dig ute i mörkret!

www.biodlarna.se/butik

SVERIGES BIIDLARES RIKSFÖRBUND
BIIDLARNA